

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 9.Kf.700.331/2024/5.

A felperes: (felperes neve)
(lakcím.)

A felperes képviselője: Független Rendőr Szakszervezet
(jogtanácsos 1. neve) kamarai jogtanácsos
(cím.)

Az alperes: (X) Vármegyei Rendőr-
főkapitányság
(székhely.)

Az alperes képviselője: (jogtanácsos 2. neve) kamarai jogtanácsos

A per tárgya: megbízási díj megfizetése iránt indított
közszolgálati jogvita

A fellebbezéssel támadott

határozat: Miskolci Törvényszék

7.K.700.898/2023/22.

A fellebbezést benyújtó fél:

felperes, 7.K.700.898/2023/23.

alperes, 7.K.700.898/2023/24.

Í t é l e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest terhelő marasztalás összegét 1 072 556 (egymillió-hetvenkettőezer-ötszázötvenhat) forintra és annak elsőfokú ítélet szerinti kamataira, az elsőfokú perköltség összegét 61 927 (hatvanegyezer-kilencszázhuszonhét) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 41 814 (negyvenegyezer-nyolcszáztizennégy) forint másodfokú perköltséget. A le nem rótt összesen 85 810 (nyolcvanötezer-nyolcszáz tíz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a perbeli időszakban (2020. június 1-től 2023. június 30-ig) a (település 1. neve) Rendőr-kapitányság állományában dolgozott körzeti megbízotti beosztásban, működési körzete (település 2. és település 3. neve) település volt. Az alperes a rendőrkapitányság illetékességi területén négy körzeti megbízotti csoportot alakított ki.

[2] A felperes rendszeresen látott el körzeti megbízotti működési körzetén, illetőleg a KMB Csoport működési körzetén kívüli területen is járőrszolgálatot munkaideje nagy részében. A felperes a perbeli időszakban jellemzően valamennyi szolgálatában a körzeti megbízotti működési körzetén kívül látta el szolgálati feladatait, TIK küldés alapján szükség szerint a KMB Csoport működési körzetén kívül is eljár. A felperes működési körzetében járőri feladatokat, járőr szolgálatokat, TIK küldéseket, elővezetéseket, rendőri akciókat,

átkíséréseket, előállított őrzéseket, kísérőőri beosztás feladatait, rendezvénybiztosítási feladatokat. Átkísérési és mentőszolgálatnak adott karhatalmi segítségnyújtás feladatok elvégzésére havi átlag egy-két alkalommal került sor, illetve 2022. augusztus 12-ét követően a perbeli időszak végéig előfordult, hogy a szomszédos rendőrkapitányság illetékességi területén kellett ilyen feladatokat ellátni a felperesnek.

[3] A felperes a perbeli időszakban szolgálatainak jelentős részében többletfeladatokat látott el.

[4] A felperes a 2023. június 21-én előterjesztett szolgálati panaszában az illetményalap 75 %-ának megfelelő havi megbízási díj és annak törvényes kamatai megfizetését kérte az alperestől az általa ellátott többletfeladatokra tekintettel. Az alperes a szolgálati panaszt a 05000-123/552-1/2023. számú határozatával elutasította, annak megalapozatlansága miatt.

A kereset és a védírat

[5] A felperes keresetében 1 072 556 forint megbízási díj és törvényes kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest megbízási díj címén a 2020. június 1-től 2023. június 30-ig napjáig tartó időszakra vonatkozóan. A megbízási díj mértékét az illetményalap 75 %-ában határozta meg, keresete jogalapjaként a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) és c) pontjait, valamint (5) bekezdését, valamint a KMB Szabályzat rendelkezéseit jelölte meg. Hivatkozása szerint a körzeti megbízotti beosztása ellenére, azon túlmenően, illetve abba nem tartozóan utasításra rendszeresen látott el részben a körzeti megbízotti működési körzetén belül, részben akár a működési körzeten kívül is járőr feladatokat, járőrszolgálatot, illetve egyéb beosztásához nem tartozó feladatokat.

[6] A Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletére hivatkozással kifejtette a körzeti megbízotti szabályzatról szóló 26/2015. (XII. 9.) ORFK utasítás (a továbbiakban: KMB Szabályzat) rögzíti a beosztása célját, feladatait. Ezt nem érinti azon körülmény sem, hogy időközben KMB Csoportot is létesítettek az alperesnél, mert nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen vontat el őt a munkáltatója a működési körzetéből. Álláspontja szerint a KMB Szabályzat 21. pontjában írt esetek közé az általa rendszeresen ellátott feladatok nem tartoznak bele.

[7] Hivatkozása szerinti járőrszolgálat idején rendszeresen előfordulóan más járőrpárt nem is osztottak be azonos illetékességi területre, ebből következően ezen szolgálatkor felmerülő járőr feladatokat kizárólag ő látta el.

[8] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte, mivel álláspontja szerint a felperes nem látott el többletfeladatot a megbízási díjat legfeljebb az illetményalap 50 %-ig látta elfogadhatónak. Kiemelten vitatta a felperes igényének megalapozottságát a 2022. augusztus 12. és 2023. január 31. közötti, illetve az azt követő időszakra vonatkozóan, mivel álláspontja szerint a KMB Szabályzat módosításával érvényre jutott a körzeti megbízottak beosztásába tartozó feladatainak meghatározása körében kezdettől fennálló eredeti

normaalkotói szándék. E körben utalt a KMB Szabályzat 2., 21., 24., 25. és 44. pontjaiban foglaltakra.

[9] A 2023. február 1. napját követő időszak tekintetében hivatkozott a Hszt. 71. §-ának jelentős mértékben módosult rendelkezéseire. Véleménye szerint a felperes nem látott el ezen időszakban sem más beosztásba tartozó feladatot, tevékenysége a végzettsége, szakképzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatellátás kereteit nem lépte túl, azokat a rendes szolgálatteljesítési idején belül látta el.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest 763 974 forint és késedelmi kamatai megfizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Ítéletének indokolásában mindenekelőtt rögzítette, a perbeli időszakban mind a Hszt., mind a KMB Szabályzat rendelkezései több ponton változtak. A tanúvallomások, illetve az egyéb bizonyítékok alapján megállapította, hogy a felperesnek a körzeti megbízotti feladatai mellett rendszeresen a szolgálati ideje nagyobb részében járőr feladatot is el kellett látnia, mely feladatait körzeti megbízotti működési körzetén kívül is rendszeresen ellátta a perbeli időszakban. A csatolt állománytáblázat alapján igazolást nyert, hogy a perbeli időszakban a járőri beosztáshoz tartozó feladatok ellátását érintően valamennyi hónapban létszámhiány volt tapasztalható. A Hszt. (1) bekezdés c) pontja tekintetében megállapította, helytállóan hivatkozott a felperes a többletfeladatok ellátására, e körben utalt a Kúria Mfv.I.10.751/2016/4. számú ítéletében kifejtettekre. Tényként rögzítette, hogy a felperes a szolgálatát rendszeresen járőr feladatot ellátó egységként teljesítette, közterületi járőrszolgálatot látott el, továbbá TIK küldések intézésében rendszeresen részt vett. Utalt a KMB Szabályzat 50., 51., 54., 55. és 56. pontjaira. Rögzítette, hogy a perbeli időszakban különleges jogrend volt érvényben, amely ugyanakkor nem adhat felhatalmazást az alperes számára arra, hogy a körzeti megbízottat rendszeresen, többletfeladatok ellátásával bízva meg. Mindezek alapján a 2020. június 1-től 2022. augusztus 11. napjáig tartó időszakra az illetményalap 75 %-át kitevő mértékű megbízási díj iránti igényt megalapozottnak és egyben arányosnak minősítette és ennek megfelelően kötelezte az alperest.

[11] Külön vizsgálta a 2022. augusztus 12-től 2023. június 30. napjáig terjedő időszakot figyelemmel arra, hogy ezen időszakban a KMB Szabályzat rendelkezései lényegesen módosultak. Mindenekelőtt rögzítette a felperes elsődlegesen azt sérelmezte, hogy a KMB Szabályzat módosítása a Hszt. és a BM rendelet szabályaiba ütközik, az alperes nem módosíthatta volna ekként a KMB Szabályzatot. E körben kifejtette, a Fővárosi Ítéltábla jogerős döntésére hivatkozva, hogy a KMB Szabályzat alapján minden ügyben egyedileg kell vizsgálni, hogy a körzeti megbízott által ellátott járőrszolgálat mennyiben illeszthető a körzeti megbízotti beosztás feladatkörébe. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a 2022. augusztus 12. napját követő időszak tekintetében a KMB Szabályzat módosított 2. pontját tekintette irányadónak. A KMB Szabályzat 42. pontja alapján rögzítette – figyelemmel a 2. pont a) alpontjára, továbbá a 25. pontra – hogy a körzeti megbízott a rendőrkapitányság illetékeségi területén hajtja végre a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatról szóló ORFK utasítás alapján feladatait. A KMB Szabályzat 25. pontjára utalva rámutatott, a kísérőri feladatok már nem voltak tilalmazottak a módosítást követően. A peradatokat értékelve nem volt megállapítható,

hogy a felperes által ellátott járőrszolgálat, járőrözési feladatok, körzeti megbízotti beosztás feladatkörébe nem tartoznak, attól teljesen idegenek, ezért a fenti időponttól kezdődően többlettevékenység ellátását nem találta bizonyítottnak. Megállapította továbbá az átkísérési, kísérőőri beosztáshoz tartozó feladatok már szintén nem voltak tilalmazottak a felperes számára, ilyen feladatok ellátására eseti jelleggel a felperes elvonható volt. Szintén eseti jelleggel találta megállapíthatónak a rendőrkapitányság illetékességi területén kívül megvalósult feladatellátást, mivel az havonta egy alkalommal fordult elő. Összefoglalva megállapította a felperes nem bizonyította, nem támasztotta alá, hogy az általa ellátott feladatok a körzeti megbízotti beosztástól idegen, abba nem tartozó járőri feladatok lettek volna. Kiemelte, a Hszt. 71. § (3) bekezdésének 2023. február 1. napjától módosult rendelkezése alapján nem volt megállapítható, hogy a felperes többletfeladat ellátásával jelentős többletmunkát végzett volna. Mindezek alapján a 2022. augusztus 12-ét követő időszakra vonatkozóan a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti feltételek fennálltát nem találta igazoltnak.

[12] A Hszt. 71. § (1) bekezdés a) pontjával kapcsolatos felperesi hivatkozás kapcsán kifejtette, a járőri feladatokat érintő egyes beosztások tekintetében létszámhiány volt megállapítható a rendőrkapitányságon belül a perbeli időszakban, ugyanakkor ez nem hatott ki a felperes által ellátandó feladatok körére.

A fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek

[13] Az elsőfokú ítélettel szemben mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő.

[14] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte az elsőfokú perköltség felemelése mellett. Megsértett jogszabályként a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) és c) pontjait és (5) bekezdését, 30/2015. (VI. 15.) BM számú rendelet 2. számú mellékletét, a KMB Szabályzat 2. és 21. pontjának, valamint a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzat rendelkezéseinek megsértését jelölte meg. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévedett abban, hogy a KMB Szabályzat módosítását követő időszakra vonatkozóan elutasította a keresetet. Nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjával összefüggő elvi jelentőségű állásfoglalásával, amely szerint a KMB Szabályzat módosítása nem ütközik jogszabályba. Továbbra is fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett azon álláspontját, amely szerint a körzeti megbízotti feladatok fogalmilag a működési körzethez köthetők, ez a körzeti megbízotti beosztás lényeges tartalma a működési körzetéből csak kivételesen eseti jelleggel vonható el. Felhívta a figyelmet, hogy a felperes körzeti megbízotti eligazító lapjait és a járőri beosztású személy eligazító lapjai lényegében megegyeznek. Mindezekből véleménye szerint megállapítható, hogy a körzeti megbízotti felperest az alperes akként foglalkoztatta, hogy ellátta a teljes járőri beosztás feladatkörét a körzeti megbízotti feladataival kiegészítve, amely alapján megbízási díjra jogosult. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta érdemben az eligazító és beszámoltató lapokat, ugyanakkor ennek ellentmondva tényállásként állapította meg a felperes által ellátott járőrszolgálatokat, járőrözési feladatok ellátását. Hangsúlyozta, körzeti megbízotti beosztás nem fedheti le a teljes járőri (járőrvezető, járőrparancsnoki beosztás tartalmát) másrészt teljesen kiüresedik a körzeti megbízotti beosztás lényeges tartalma, megkülönböztető jellege, ha a teljes rendőrkapitányság illetékességi területén mindenfajta rendőri feladatot köteles ellátni. Rámutatott, az elsőfokú

bíróság ítélete többször megállapította, hogy a felperes rendőrkapitányság illetékességi területén járőri feladatokat, járőrszolgálatot látott el, és nem tudott kiemelni sem az elsőfokú bíróság, sem az alperes semmilyen eltérést a kinevezett járőrök feladataihoz képest.

[15] A Hszt. 71. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben hangsúlyozta, objektív módon megállapítható, hogy a tartós és jelentős létszámhiány önmagában megalapozza e rendelkezés alkalmazását.

[16] A Hszt. 2023. február 1-jén bekövetkezett módosításával kapcsolatosan rámutatott, az lényeges változást nem jelentett, a bírói gyakorlat által már alkalmazott elveket deklarálta a törvénymódosítás miszerint a megbízási díj feltétele a jelentős többletmunka, ami nem eseti jellegű. Felhívta a figyelmet, hogy a törvény pontosítás kizárólag a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti beosztáshoz nem tartozó feladatokkal összefüggő rendelkezéseket rögzített, vagyis az a) és b) pont szerinti létszámhiánnyal kapcsolatos megbízási díjra nem vonatkoznak a pontosító feltételek. Véleménye szerint a Hszt. 102. §-a nem alkalmazandó jelen perben, mert az az utasítás teljesítésének szabályait tartalmazza és nem a megbízási díj feltételeit. A megbízás jogintézménye ezen általános szabályokhoz képest speciális, ezért a speciális szabály alkalmazandó. A per tárgya megbízási díj és nem a Hszt. 102. § (1) bekezdése szerinti ellentételezés. Kiemelte, kizárólag azokban az esetekben szokásos és elfogadható racionális kivételként az illetékességi területen kívüli eljárás, ha a késedelem veszéllyel járna, mint ahogyan arra a KMB Szabályzat 21. d) alpontja felhatalmazást is ad. Az eseti jelleg fogalmát a KMB Szabályzat nem határozza meg, azt hogy milyen időszakon belül milyen esetszám lenne elfogadható. Ennek eldöntésekor álláspontja szerint azt kell mérlegelni, hogy valóban kivételes esetben fordult-e elő olyan körülmények között, amire előre nem lehetett számítani.

[17] A felperes az alperes fellebbezésével összefüggésben előterjesztett fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet – a felperes fellebbezésével nem érintett részében való – helybenhagyását kérte, perköltségigényét 20 000 forintban terjesztett elő. Álláspontja szerint az alperesi fellebbezés nem adott elő olyan körülményt, amelyet az elsőfokú bíróság ne vizsgált volna, ezért az elsőfokú eljárásban kifejtett jogi álláspontját mindenben fenntartotta. Kiemelte, az ítélet rögzíti, hogy az átkísérési és kísérőri beosztás feladatait is ellátta a felperes. Összességében nem volt vitatott, hogy a felperes a körzeti megbízotti működési körzetén kívül is látott el rendszeresen járőr rendőri feladatokat, jellemzően járőr szolgálatot. Ezen tevékenységének a közterületi tevékenységgel, járőr szolgálattal történő alperesi beazonosítása alaptalan. A körzeti megbízotti csoport létrehozásával kapcsolatosan hivatkozott a Kúria Kf.VII.45.156/2021/4. számú ítéletére, amely az alperes fellebbezését alaptalannak találta. Megismételte a korábban kifejtett álláspontját, miszerint a körzeti megbízott és járőr feladatok elválnak egymástól, a munkáltató csak egy adott beosztáson belül határozhatja meg a munkaköri feladatokat. A Hszt. 2023. február 1-i módosításával összefüggésben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.700.031/2024/4. számú ítéletére, melyben kiemelték, hogy jelentős többletmunkáért változatlanul jár a megbízási díj.

[18] A KMB Szabályzat 2022. augusztus 12-i módosításával összefüggésben hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla jogerős döntéseire, amelyek rámutattak, hogy a KMB Szabályzat módosításával teljesen kiüresedne a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma, a módosítás tulajdonképpen azonosíthatatlanná tette a körzeti megbízott

beosztásához esetlegesen hozzátartozó korábban megbízási díj megfizetése nélkül teljesítendő járőri, járőrszolgálati részfeladatokat.

[19] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletnek a kereseti kérelemnek részben helyt adó részében az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérte, míg egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Perköltségigényét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján terjesztette elő. A jogszabálysértést abban jelölte meg, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül értelmezte a Hszt. 71. § (1)-(6) bekezdéseiben, 45. §-ában, valamint a 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet 2. számú mellékletében foglaltakat. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon tévesen értelmezte a KMB Szabályzat 2., 3. d) alpontjában, valamint 15., 18., 20., 21., 22., 24., 25., 31., 37., 57., 58., 61., 63. pontjaiban írt 2022. augusztus 12-ig hatályban lévő rendelkezéseit. Fellebbezésében mindenekelőtt fenntartotta a védíratában, valamint az elsőfokú eljárásban általa kifejtetteket. Az első időszak tekintetében (2020. június 4. és 2022. augusztus 11. között), hangsúlyozta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdés a), c) pontjaiban szabályozott egyik jogcímen sem állnak fenn a jogszabályi feltételek. A felperes ebben az időszakban a körzeti megbízotti beosztásához tartozó feladatokat látott el, kinevezésétől kezdődően, nem töltött be a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) pontja szerint ideiglenesen megüresedett vagy betöltetlen szolgálati beosztást, nem helyettesített és nem látott el olyan szolgálati feladatot, amely a KMB Szabályzat 2. pontjában írtakon kívül esne. A járőrszolgálati feladatokkal összefüggésben kifejtette, hogy egyrészt a norma nem járőrszolgálatot említ, hanem járőrrel közös közterületi szolgálatot, másrészt megalapozatlan az a felperesi hivatkozás is, hogy meghatározott szolgálati napokon nem a körzeti megbízotti szabályzat szerinti járőr feladatokat látott el. A 2022. augusztus 12. és 2023. június 30. napja közötti időszak tekintetében hangsúlyozta, a norma módosítás eredményeként pontosított formában érvényre jutott a körzeti megbízottak beosztásába tartozó feladatainak meghatározása körében a kezdettől fennálló eredeti normaalkotói szándék, ezért kétséget kizáróan megállapítható, hogy a keresetben kifogásoltak a felperes körzeti megbízotti beosztásába tartozó feladatok. Hangsúlyozta, a módosított KMB Szabályzat 21. pontja értelmében a körzeti megbízott a rendőrkapitányság illetékességi területéről eseti jelleggel elvonható. Mindezekre figyelemmel a felperes nem látott el olyan többletfeladatot, amely alapján a Hszt. 71. §-a szerint megbízási díjra megalapozottan igényt tarthatna.

[20] Összefoglalva álláspontja szerint az első időszak tekintetében az elsőfokú bíróság a Hszt., KMB Szabályzat, valamint a Járőr- és Őrszolgálati Szabályzatot tévesen értelmezve jutott arra a következtetésre, hogy a felperes megalapozottan tart igényt a megbízási díjra, míg a KMB Szabályzat 2022. augusztus 12. napján bekövetkezett módosítását követően helyesen állapította meg a kereset alaptalanságát.

[21] A felperes fellebbezésével kapcsolatosan benyújtott fellebbezési ellenkérelmét részben megismételte a jogorvoslati kérelmében általa előadottakat, kiegészítve azzal, hogy az alperes a per során nem állította, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalja a járőri beosztás valamennyi feladatát, hiszen vannak olyan feladatok, amelyeket a körzeti megbízott nem lát/láthat el, csak járőr, ezekre a feladatokra az alperes hivatkozott is. Álláspontja szerint a felperes fellebbezésének 4. pontja tévesen értelmezi a Hszt. 102. §-ában írtakat, állításával ellentétben az idézett jogszabályhely előírásait a megbízási díjra való jogosultság megítélése szempontjából mindenképpen vizsgálni és nem mellőzni kell. Véleménye szerint a hivatkozott rendelkezés nem üresíti ki a Hszt. 71. §-ában szabályozott megbízási jogintézményét, a megbízási díj ugyanis továbbra is jár a szolgálatteljesítési időn

kívüli, az érintett számára, végzettsége, képzettsége alapján általa ellátható, de a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli többletfeladatokért.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és indokai

[22] A felperes fellebbezése **alapos**, az alperes fellebbezése az alábbiak szerint **alaptalan**:

[23] Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezések és a fellebbezési ellenkérelmek keretei között vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen rögzítette, a releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, ám azokból részben téves jogi következtetést vont le.

[24] A perbeli időszak – a jogszabályok módosulása folytán – három részre tagolható: (1) a 2021. január 1. napjától 2022. augusztus 11. napjáig terjedő; (2) a KMB Szabályzat módosításával érintett, a 2022. augusztus 12. napjától 2023. január 31. napjáig terjedő, valamint (3) a Hszt. módosításával érintett 2023. február 1. napjától 2023. április 30. napjáig terjedő időszakokra.

[25] Az elsőfokú bíróság ítéletének marasztaló rendelkezéseit a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjára alapította (elsőfokú ítélet [42] bekezdés), így az alperesi fellebbezésnek a Hszt. 71. § (1) bekezdés a) pontjával kapcsolatos érvelése a fellebbezés elbírálása szempontjából irreleváns.

[26] A másodfokú bíróság – a KMB szabályzat módosítását megelőző, azzal nem érintett időszakra (a továbbiakban: perbeli időszak első része) vonatkozóan – leszögezi, hogy a kialakult bírói gyakorlat az alperes által kifogásolt, fellebbezéssel érintett kérdésekben már állást foglalt, így arról is, hogy a hivatásos állomány arra alkalmas tagja átmenetileg megbízható a szolgálati beosztásához nem tartozó feladatkör ellátásával, többletfeladatként. Erre figyelemmel az alperes jogszerűen megbízhatta (utasíthatta) a felperest olyan feladatok elvégzésére, amelyek a képzettségéhez, végzettségéhez, szakmai tapasztalatához kapcsolódtak. Az alperesnél a felperes körzeti megbízott beosztása a perbeli időszak első részében mindvégig az állománytáblában rendszeresített és a kinevezésében rögzített szolgálati beosztás (munkakör). Az állománytáblában rendszeresített beosztásokhoz tartozó feladatokat a munkáltató a munkaköri leírásban egyoldalú utasításával rögzítheti; a munkaköri feladatok meghatározása azonban a munkáltató részéről nem lehet önkényes, csak az állománytáblában rendszeresített beosztás keretein belül határozhatja meg azokat a ténylegesen ellátandó feladatokat, amelyeket a hivatásos állomány tagja jogosult és köteles ellátni. Az alperesnek az a joga azonban, hogy a felperest a körzeti megbízott beosztásához tartozó feladatok mellett más feladatok elvégzésére utasíthassa, nem sértheti a kinevezése szerinti beosztását, továbbá az utasítás teljesítése esetén az érintett díjazásra (ellenszolgáltatásra) való jogosultságát. Ha a hivatásos állomány tagja a megbízást az eredeti szolgálati beosztásának ellátása mellett végzi, a többletszolgálatért díjazásra jogosult [Hszt. 71. § (5) bekezdés].

[27] A következőkes bírői gyakorlat (Kf.VII.39.247/2020/4., Kf.VII.39.389/2021/4., Kf.VII.39.523/2021/4.) szerint a munkakör kiterjesztő értelmezésére nincs lehetőség, így ezen elvi alaptól eredően jogellenes az olyan gyakorlat, amikor a munkáltató a munkakör részének tekinti egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását.

[28] A Kúria korábbi, jelen ügyben is irányadó határozataiban (Kfv.VII.37.642/2020/5., Kf.VII.39.525/2021/3.) kimondta, hogy a Hszt. 71. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott kritériumok konjunktívák, ebből következően a felperest akkor illetheti meg a megbízási díj, ha nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó feladatkört látott el, többletfeladatként. Ezzel összefüggésben nem azon van a hangsúly, hogy a többletfeladat okozott-e többletterhelést, hanem azon, hogy a feladat a kinevezés szerinti beosztáshoz tartozónak tekinthető-e. Amennyiben a rendszeresen elvégzett további tevékenység nem tartozik az adott szolgálati beosztáshoz, az mindenképpen többletfeladatként értékelendő.

[29] A Kúria következőkes gyakorlata szerint, ha a hivatásos állomány szolgálati viszonyban álló tagja (a körzeti megbízott) hosszabb időszakon át rendszerszintűen a beosztásához nem tartozó feladatkört ellátja, a járőrfeladatokat a körzeti megbízott működési és csoportműködési körén kívül nem eseti, hanem napi rendszerességgel végzi, az többletszolgálatnak minősül és annak ellentételezésére jogosult (Kf.VII.45.076/2022/4., Kf.VII.45.006/2022/4.).

[30] Az elsőfokú bíróság okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes által végzett járőrszolgálati mint a munkáltató egyoldalú utasítása alapján végzett feladatok, a kinevezése szerinti beosztásához nem tartoztak. Az elsőfokú bíróság a becsatolt és az alperes által nem vitatott felperesi kimutatás szerint helyesen következtetett a többletfeladat ellátására. A KMB Szabályzat (e bekezdésben a 2022. augusztus 11. napjáig hatályos) 24. pontja alapján a körzeti megbízott járőrvezetőként közterületi szolgálat végrehajtására járőrrel közösen osztható be, de az alperes nem bizonyította, hogy a felperes beosztása a KMB Szabályzat rendelkezései szerint valósult meg. Azt sem támasztotta alá, hogy a felperes működési körzetén kívül, de a KMB csoport működési körzetében ellátott tárgybeli járőri és egyéb többletfeladatai miként felelnek meg a KMB Szabályzat – különösen 15. és 24. pontjaiban foglalt – rendelkezéseinek. A közrendvédelmi szakterületért felelős vezető köteles a közös közterületi szolgálatot úgy szervezni, hogy a feladatellátás – a KMB Szabályzat 21-22. pontjaiban meghatározottak kivételével – a körzeti megbízott működési körzetében történjen. Az elsőfokú bíróság ítéletében helytállóan rögzítette, hogy a felperes a járőrszolgálati és egyéb feladatokat a saját és a KMB csoport működési körzetén kívül nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen végezte, amelyre nem adott jogalapot a KMB Szabályzat 37. pontja sem, mert ezek a feladatok nem a kinevezés szerinti beosztásához tartozó (közterületi tevékenységének részét képező) feladatok. Az a körülmény, hogy a felperes működési körzetéből jogszerűen elvonható volt, nem jelenti egyben azt, hogy a beosztásához nem tartozó többletfeladatok ellátásáért megbízási díjra nem jogosult. A KMB Szabályzat 21. pontja csak eseti jelleggel hatalmazza fel a munkáltatót arra, hogy a körzeti megbízottat a működési körzetéből elvonja. A KMB Szabályzat egyértelműen meghatározza, hogy a körzeti megbízott járőrfeladatokat milyen szűkítéssel hajthat végre, melyből az következik, hogy amennyiben ettől eltérően teljesíti a járőri feladatokat, megbízási díjra jogosult.

[31] Az elsőfokú bíróság bizonyítékokkal alátámasztottan (felperes által csatolt, alperes által nem vitatott kimutatások) annak is megfelelő indokát adta, hogy a felperes ezen többletfeladatokat nem eseti jelleggel, hanem rendszeresen látta el, melyre nem adott jogalapot a KMB Szabályzat 24. pontja, valamint 2. pont e) alpontja, miután ezek a feladatok nem a felperes kinevezés szerinti beosztásához tartozóak. A Kúria következetes – a perben is irányadó – gyakorlata szerint a munkáltató utasítása alapján a hivatásos állomány tagja ugyan esetenként köteles ellátni a beosztása szerinti tevékenységhez nem tartozó feladatokat, az ilyen jellegű feladat tartós ellátása ugyanakkor nem maradhat ellentételezés nélkül (Kf.VII.39.523/2021/4., Kf.VII.39.525/2021/3.).

[32] Az elsőfokú bíróság a perbeli időszak első része tekintetében helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperest a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja alapján a megbízási díj megilleti.

[33] A másodfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy jogszerűen utasította-e el az elsőfokú bíróság a 2022. augusztus 12. napja - 2023. január 31. napja közötti időszakra (perbeli időszak második része) vonatkozóan a felperes megbízási díj iránti igényének jogszerűségét a KMB Szabályzat módosítására figyelemmel.

[34] Az alperes megalapozatlanul állította, hogy a KMB Szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos rendelkezései alapot teremtettek a felperes munkakörének a járőri munkakörrel történő bővítésére. Az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK), mint központi államigazgatási szerv [a kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdésének d) pontja] vezetője a Jat. 23. § (4) bekezdés c) pontjában szabályozott jogkörénél fogva normatív utasításban szabályozhatja a vezetése, irányítása, vagy a felügyelete alá tartozó szervek szervezését és működését, valamint tevékenységét, így normatív utasításban határozhatja meg a körzeti megbízottak feladatellátását, tevékenységi körét, azaz egyes munkaköri feladatait. A KMB Szabályzat mint ORFK utasítás 2022. augusztus 11. napjáig hatályos rendelkezései a 30/2015. BMr. 2. számú mellékletével konform módon értelmezhetően rögzítették, hogy a körzeti megbízott mely sajátos körülmények mellett láthat el és milyen illetékességi területen járőri, járőrszolgálati feladatokat; azaz nem tekintette a munkakör részének egy másik munkakör – akár átmeneti, akár tartós – feladatainak ellátását, csupán részfeladatok ellátásáról rendelkezett. Ezzel szemben az ORFK vezetője a KMB Szabályzat 2022. augusztus 12. napjától hatályos módosításával, annak 2. pont b)-c) alpontjai és 44. pontja értelmében – a 25. pontban tett kivétellel –, arra utasította az alárendelt szerveket, hogy a rendőrkapitányság teljes illetékességi területén tekintsék a körzeti megbízotti munkakör részének a járőrszabályzat szerinti feladatok ellátását, tehát a járőri, járőrszolgálati feladatok majdnem teljes körének elvégzését. E vonatkozásban a két beosztás munkaköri feladatai között minimális disztinkciót a KMB Szabályzat 2. pont a) alpontja és 25. pontja szerinti feladatok jelentenének. Ennél fogva a munkáltató a 30/2015. BMr. 1. § a) pontjába és 2. számú melléklete 3. pontjába ütközően a körzeti megbízotti beosztás részének tekinti a járőri beosztás feladatainak ellátását. A Jat. 23. §-a szerinti közjogi szervezetszabályozó eszköz a Jat. 24. § (1) bekezdése alapján jogszabállyal, így a 30/2015. BMr. [Alaptörvény T) cikk (2) bekezdés] nem állhat ellentétben. Amennyiben a bíróság a KMB Szabályzatnak olyan értelmezést tulajdonítana, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalja a járőri beosztás csaknem valamennyi feladatát, úgy sérülnének a 30/2015. BMr. szolgálati beosztásra vonatkozó szabályai, ezzel együtt a Hszt.-nek a besorolásra (114-119. §), valamint az illetmény meghatározására (154-162. §) kialakított kógens rendelkezései, amelyek a

szolgálati beosztáshoz kötöttek. Ezzel teljesen kiüresedne a körzeti megbízotti beosztás tényleges és lényeges tartalma, amely elsősorban a KMB Szabályzat 2. pont a) alpontja szerinti területen az ott meghatározott feladatok ellátása. A KMB Szabályzat módosítása tulajdonképpen azonosíthatatlanná tette a körzeti megbízott beosztásához esetlegesen hozzátartozó, korábban megbízási díj megfizetése nélkül teljesítendő járőri, járőrszolgálati részfeladatokat is; egyben a 15. pontban egyértelművé tette, hogy a járőri többletfeladatok ellátásának vizsgálatában a körzeti megbízotti csoportkörzetnek semmiféle szerepe nincs; a csoportkörzet funkciója csak a 2. pont a) pontja szerinti feladatok tekintetében értelmezhető. Mindennek tükrében a – Hszt. és a 30/2015. BMr. szabályozásának sérelme nélkül – nem lehet olyan értelmezésre jutni, hogy a körzeti megbízotti beosztás magában foglalná a járőri beosztás majdnem valamennyi feladatát.

[35] A fentiek szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg, hogy a felperes által – a KMB Szabályzat módosítását követően is – rendszeresen végzett járőrszolgálati és egyéb feladatok ellátása a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja szerinti többletfeladatként nem értékelhető, amely a Hszt. 71. § (5) bekezdése alapján megbízási díjra nem jogosít.

[36] Az ítéltábla végül az elsőfokú ítélet jogszerűségét a felperes általi fellebbezéssel támadott, a Hszt. módosítással érintett, a 2023. február 1. napjától 2023. április 30. napjáig terjedő időszak (a továbbiakban: perbeli időszak harmadik része) tekintetében vizsgálta. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Hszt. módosított 102. § (1) bekezdésének b) pontját akként, hogy a felperes megbízási díjra csak akkor jogosult, ha a többletmunkát a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívül látja el. A felperes fellebbezésében helytállóan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság téves jogszabályértelmezése folytán a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt feltételeket nem vizsgálta, illetve a felperes által megjelölt a) és b) pontokkal kapcsolatos jogi álláspontját sem fejtette ki.

[37] A szolgálati jogviszony az állam és a hivatásos állomány tagja között létrejött különleges jogviszony, amelyben mindkét felet a sajátos szolgálati körülményeknek megfelelő, a törvényben és más jogszabályokban meghatározott jogosultságok illetik és kötelezettségek terhelik. A szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok alapvetően kógenssek. A Kúria egy korábbi döntésében rámutatott, hogy a kógens rendelkezések kiterjesztően nem értelmezhetőek, azok alkalmazása minden esetben kötelező (EBH2016. M.11.); ilyen törvényi rendelkezéstől sem a felek (még közös megegyezés esetén sem), sem pedig a bíróság nem térhet el. A jogalkotó hatáskörébe tartozó kérdés dönteni arról, hogy valamely juttatást a munkavállalók/hivatásos állomány tagjai részére megteremti-e, és az is, hogy azt milyen feltételekkel (BH2015. 79.).

[38] A Hszt. 2023. február 1. napjától hatályos módosításával a jogalkotó a megbízási díj jogintézményét megtartotta, azt a Hszt. 71. §-ában – a X. fejezetben meghatározott, a szolgálat teljesítésére vonatkozó általános rendelkezésektől – elkülönítetten továbbra is szabályozni kívánta akként, hogy az általánoshoz képest eltérő, a korábbiakhoz viszonyítva szigorúbb feltételek szerinti elbírálást írt elő. Nem vitás, hogy a hivatásos állomány tagja – a jogalkotó szándéka szerint – a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a szolgálat ellátásával összefüggésben köteles a szolgálati beosztásából eredő, valamint – a rendes szolgálatteljesítési idején belül külön ellentételezés nélkül – a szolgálati beosztásához nem tartozó, a végzettsége, képzettsége alapján részére a foglalkoztató szervezeti egység

feladatkörén belül meghatározott szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek megfelelően – szükség esetén a veszély vállalásával –, az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani. E szabály azonban nem jelenti azt, hogy amennyiben e többletfeladatot az állomány tagja rendszeresen, tehát nem eseti jelleggel, és számára jelentős többletmunkát eredményezve végzi, akkor annak ellentételezésére ne lenne jogosult. A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának módosítása a hivatásos állomány tagját általános jelleggel a megbízás díjra való jogosultságból nem zárja ki, ezen értelmezéssel a megbízási díj jogintézménye [a Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontja, valamint (3) bekezdése] kiüresedne.

[39] A Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjának ezért csak olyan értelmezése lehet helyes, mely a 71. § (1) bekezdés c) pontja alkalmazásának is teret enged, ellenkező esetben a hivatásos állományú tag ellenszolgáltatás nélkül, lényegében korlátozásoktól mentesen a beosztásához nem tartozó feladat ellátására megbízhatóvá válna. A Hszt. 71. § (1) bekezdés c) pontjában és (3) bekezdésében meghatározott többletfeltétellel válik el a megbízási díj az általános szabályozástól; e speciális juttatás megfizetésére vonatkozó jogalkotói szándék a Hszt. 71. §-án keresztül érvényesül, jelesül az, hogy habár a hivatásos szolgálati jogviszony különleges közszolgálati jogviszony, azonban a rendszeresen előforduló, jelentős többletmunka ellátásáért a hivatásos állomány tagjainak is ellenszolgáltatásban kell részesülniük. Ezt a jogi álláspontot támasztja alá, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában a rendszeresen elvégzett jelentős többletmunkára való utalás nem szerepel, azonban e kitétel a 71. §-ban, mint speciális szabályban megtalálható; ezen feltételek teljesülése esetén megbízási díj jár. Alapítván hivatkozott tehát az alperes arra, hogy a perbeli időszak harmadik részében a felperes megbízási díjra való jogosultságát a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja kizárja, ugyanis ez esetben is érvényesül a *lex specialis derogat legi generali* elv, miszerint az általános szabályt a speciális szabály minden esetben felülírja. A perbeli esetben ez akként valósul meg, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontjában szereplő általános szabály helyett, a 71. §-ban rögzített rendelkezést kell alkalmazni.

[40] A felperes fellebbezésében helytállóan utalt arra, hogy a Hszt. 102. § (1) bekezdés b) pontja a megbízási díjjal nem azonos, annak nem feleltethető meg, ez utóbbinál a többletmunka és a foglalkoztató szervezeti egység feladatkörén kívüli feladatellátás nem lehet konjunktív feltétel.

[41] A fentiekre figyelemmel a felperes fellebbezése a harmadik időszak tekintetében is alapos volt, ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – a felperes fellebbezésével érintett részben – a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg ezt meghaladóan a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta. A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében kötelezte a peresztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült költségének megfizetésére, melynek mértékét a Pp. 81. § (1), (2) bekezdései, 82. § (3) bekezdései, valamint az IM rendelet 4. § (1) bekezdése, 3. § (2) és (5) bekezdései alapján állapított meg. Az Itv. 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték az alperes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[42] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Szeged, 2025. március 17.

Dr. Bálint Attila s.k.
s.k.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Telegdy Gergely

a tanács elnöke, előadó bíró

táblabíró

táblabíró